

Téerëe bíníyú unna won Pool bëy Galasi ra Kúnsëe

Yee daa unna bíní Pool bëewë dékú Galasi, te gémúté Kiristaa na ra. Di húmú payte i gin caak di Galasi waarii wa Uni Neba (Saame Tíldí apootarra 13.1 níi 14.23). Pool húmú waareya' biti rek yee nay tahe Koope haba' ow bëyí júbpé rë, ac biti kep bëe' gém Yéésú nè.

Janíyuu unna bíní Pool ra, olu biti wadfti laha' yëwúdfí daa payu dín fë, yahute iña waare Pool ra béeb, wonute wa biti Pool apootar kah-kah neh, te iña won dí ra kaah neh. Wa fi yaa anutee won biti nék, bëyí fí gém Yéésú te deefa ri yëwúdfí neh, wadtee ñee yee won Kootaa ra dí lecoh, Koope an díi haba' bëyí júbpé. Yii baa tahte níi sah wa kúréelúuté Peer yee wonu wa baa ra. Ndaa Pool wonte af Peer fíi bëewë béeb di yii baaha (2.1-14).

Di wonte wa :

- yii lenke di na haba' Koope ow bëyí júbpé (2.15-21),
- yii lenke dee húmú haba' wa Kootaa ñaam ra (3.23-25),
- yii lenke séttí kah-kah yi Abraham, wa fa nonu yee límúu gapa'a húmú gap Koope Abraham ra, ti Isaak nen (4.21-31),
- yii lenke dee múclë' wë Kiristaa ñaam ka wa lahuute affi wa ra (5.1-4),
- yii lenke pesada faha' Ruuh-Pesen ra (5.16-26),

- a yii lenke yee na dama' dī fi Pool ra (6.12-14).

Bëyí fí jañi téeríi bee bééß ay ot bití ngém kep daa na tah Koope haba' ow bëyí júbpé, te ngém kep daa na tah ow pesa' ti di faha' ri Ruuh-Peser nen.

Wodoha

¹⁻² Don fi bëy íllí jañi ya Galasi, so' mi Pool, funi koy-yaayya funi wa homu dee ra, fun na woduu ron. So' mi apootar, ndaa ow daa fal so' ri neh. Yéésú-Kiristaa a Baap-Koo fa kélíɗ dī búudé rē daa falu so' apootar.

³ Baap-Koo a Yéésú-Kiristaa Yíkée líhún rēn mal, on don jaamma !

⁴ Di fi Yéésú-Kiristaa yera'te ñííní nda ri múcël yen bakaadfi yen, sēmlē' yen doolii iñi bossa èldúníi beh, ti di faha' ri Koope, dī fi Boffi yen nen.

⁵ Koope laha ndam dee níi kiri fi kirit ! Démiin !

Uni Neba, dī yínē kut

⁶ Af so' kúnēhté pak gaawa gaawu ron homi súugēhí Koope ra ! Koope dēekkē rēn, ñéyídté rí mala on don Kiristaa ra, don na anuu ñee uni nebi bokaay a Uni Nebi kah-kah fa a ?

⁷ Yee lah ra daa ri bitih kay, laha' bëewí daa na múuydú ron, na fahuu lofi Uni Nebi Yéésú-Kiristaa, ndaa Uni Neba yínē kut, lahay na kay.

⁸ Wuti ow di fun na mbée malaakii kola' sun-Koo daa aya don na waareye ron uni nebi bokaay a bee waariyu fun don dā raa, Koope alaka ri !

⁹ Mi wonte ron ri, te mee ron rii wonaat ra ee : ow ac waare ron uni nebi bokaay a bee húmú gémú don dā raa, Koope alaka ri !

¹⁰ Yee won mi ron baa ra, don habuu biti mi saam tii ow na a ? Íi, mi saam tii naam, ndaa mi saama' ri Koope na ! Don habuu biti bal mi saam neba'i bëewë ë ? Ëe-ëe', tii koon mi heneh súrgii Kiristaa !

Dee hena' Pool apootar ra

¹¹ Koy-yaayyi yeh, mee ron won ra ee : Uni Neba na waare mi ron ra, ow neh daa sak dī.

¹² So' mi kolaay ri ow na te ow yëeddëy sē' rí, Yéesú-Kiristaa daa feeñiyoh so', teeḅ so' ri.

¹³ Don keluute dēe húmú man mi na pokoh mi waali yëwúddē rē maan ? Don keluute dēe húmú mokla' mi bëy ílī janii Koope mokli misikke ma na maannda' muuyli wa ra maan ?

¹⁴ Moroommi so' yëwúḁ, caakke na yi mi húmú luk waa wul yii lenke waali yëwúddē, ndah mi húmú luk waa pokoh baah yi caacca fap.

¹⁵ Ndaa Koope tanisse so' dēef mi límúy, onte so' mal dēekkē sē',

¹⁶ teeḅpe so' Koohi, nda mi waare heetti kayya yii lenke Koy ki baa na. Teeḅa' ri so' Koy ka ra nék, so' mi paay dēefid' ow meeli yii lenke Uni Neba.

¹⁷ So' mi paay Yerusalem bal dēefri bëewë débúu sēe hen apootar ra. So' kay, mi yíppí koloh koloo mi saañce Arabi, mi hompe dín fē níi bee nimila' mi Damaas ra.

18 Hente kíil éeyë filoon fe mi na anti pay Yerusalem, yúhí Peer*. Laha' mi dín fë rë, mi hompe simin ana a dī daaha.

19 Mi olay na apootar kay, mi ot Saak koy-yaafi Yíkëe kep daaha.

20 Iña bíní mí ron yee ra kaah, te Koope mín sëe seede. Wa fel neh !

21 Filoon fi baaha, mi payte deyi ginni Sírí a Sílísí,

22 deef bëy íllí jaŋi ya Yúdée mësúy sëe tík íl.

23 Wa keluu búkkí bëewë kep biti bëe' nē húmú mokil wa merees ra, ee waare ngémë nē húmú maannda' rii muuyil ra.

24 Yee pagid' so' Koope baa ra tahte wa na kañu dī fi Koope.

2

Yee tah Pool koloh ra

1 Kíil sabboo a kíil iniil filoon fi baaha, mi nimilte Yerusalem funi Barnabaas. Na sayu fun dín fë rë, mi kúrëelëhté Tít bal.

2 Koope daa teeḅa' filiḅ yodaḁ biti mi wadtee koloh mi saaŋ dín fë. Laha' mi na ra, mi lahte tee'a' funi bëewë lukuu lah un jaŋaa ra kut, mi teeḅpe wa yee na waare mi bëewë yëwúḁ neh ra dī yii lenke Uni Neba. Yaaha béeb mi faha' yii wëerté së', toñeh légéyëe ké së' aa' a woteh sooy teem ḁaaha.

3 Di fi Tít fë ñéerë' a fun ḁa, dī gerek te ri lecaay, añcaŋ ow cagaay ri biti dī wadtee lecoh.

* 1:18 1.18 Peer : Di gerek, bíníyú deḁ : Sefaas. Daa ri tii yíníi Peer.

⁴ Kaa'eeh lahte bëewí haalute filiḽ fi fun, mbata i koy-yaay filiḽ ngémë, na olsuu dee lahuu fun affi fun di nona nonu fun Yéesú-Kiristaa na ra, wa na fahuu biti Kootaa ham fun ñaam.

⁵ Fun kaa'uute yedḽi wa ḽiiy wa paṇ fun ḽi, nda fun níiríḽ ḽon kaaf ki Uni Neba, yin ḽan naa okotoh.

⁶ Bëewë lukuu lah un jaṇaa ra nék, teeḽa' mi wa yee na waare mi ra, wa wonu yih ? (Nagajek, so' mi yíirëy yee henu wa ra, ndah bëewë bëeḽ yínë Koope na.) Wa fi yaaha, wona' mi níi wocce ra, wa ḽaatuy yin na.

⁷ Wa olu biti kay, Koope daa nah so' waarii heetti kayya Uni Neba, ti di naha' ri Peer waare ri yëwúḽḽë nen,

⁸ ndah Koope daa fal so' apootar yeñce so' heetti kayya na ti di fala' ri Peer yeñce ri yëwúḽḽë në nen.

⁹ Saak, Peer a Saṇ nék, wa fa habuu cíppí jaṇaa ra, olute biti Koope daa on so' mal déṇéénté së' légéyí bah. Wa yerute fun ya', funi Barnabaas, teeḽa'i biti wa ñéerúuté a fun yii baaha. Daaha, funi wa bëeḽ kéldúuté biti funi Barnabaas ay yulee heetti kayya na, wa fi yaa yulid yëwúḽḽë në.

¹⁰ Wa ḽagu fun biti rek fun ḽanti hal ñëkíḽḽë, te daa ri yee tík mí nuf so' ra.

Woni Pool af Peer

¹¹ Filoon fi baaha nék, Peer acce Añcos. Homa' ri daaha ra, so' mi wonte afa di fii bëewë, ndah ḽi homay kaah.

¹² Peer a bëewë gé mú te wa i heet kay ra daa na hú mú boku ñam. Filoon fi baaha nék, Saak

wolte yëwúddí gémúté daaha. Ayuu bëewée ké Saak yaaha ra nék, dí daltee hegoh bëewí yín, wocce bok ñam a wa. Yee tah ra biti dí húmú kaañay yëwúddé gémú te wonu biti bëyí fí gém Kiristaa na te deefa ri yëwúf neh ra, wadtee lecu.

¹³ Yëwúddí kayya filiḅ ngémë ñéerúuté a Peer tilédée ké rí baa bokaay a yee na won dí ra, níi sah wa kúreelúuté Barnabaas na.

¹⁴ Ola' mi biti wa tílúy tilédí ñéerë' a kaaf ki Uni Neba ra, mi won Peer fíi bëewë béeḅ tih : « Do fi Peer, fu yëwúf ! Te añcañ, fu pesay pesaḍ yëwúf deneeni, fu pes pesaḍ bëewí yëwúf neh, fa na anti gangal bëewí nonu heet kay pes pesaḍ yëwúf ë ? Fu tík yii baa diñ ? »

Gém Kiristaa na daa na tah ow júb

¹⁵ Fun fi yeh, yëwúf fun límúu rí límëe, fun nēnín heetti kayya i bakaaroh ra.

¹⁶ Di filiḅ yii baaha, fun yúhúté biti Koope na habeeh ow bëyí júḅpé biti bëe' ñeya yee won Kootaa ra, dí haba' ow bëyí júḅpé biti bëe' gém Yéesú-Kiristaa na. Yii baa daa tah nék fun ḅal fun gém Yéesú-Kiristaa na, nda fun mín habuu bëewí júḅúté di yee gémúu fun Yéesú-Kiristaa na ra, ndaa biti fun ñeyuu yee won Kootaa ra neh. Ow ii habuu biti júḅpé ndah ñeya na ñee ri yee won Kootaa ra.

¹⁷ Yen nék, yen saamun biti yen habuu bëewí júḅúté ndah nona nonu yen Kiristaa na, te deef yen bakaaroh ti heetti kayya nen raa, baa daa ri yih ? Baa daa ri biti Kiristaa daa na bek ow bakaad aa yih ? Mi yaakaaray ri !

¹⁸ Nagajek, bëyí fí ñeylay yee won Kootaa anti nimil habaat na raa, ðeef dī teeɓa'te bití dī homay kaah.

¹⁹ So' mi beh, Kootaa haba'te so' bëyí húlté, dī lahlay sañ-sañ sun fí so', nda mi pes mi ñee yee faha' Koope ra. So' mi daayute a Yéésú-Kiristaa kurwaha.

²⁰ Tígë homa' mi bee ra nék, so' neh daa mi na pes, Kiristaa daa na pes soo na. Pesa na pes mi feey fí bee ra, mi pesa' ri gémë gém mí Koy Koope fa faha' so' níi yera'te ñíiní ndah so' ra.

²¹ Damaay mi kaa'ee mali funi Koope ! Hena bití ñee yee won Kootaa ra daa na tah ow júɓ rëe, ðeef húlë húl Yéésú-Kiristaa ra bééɓ pëtíh !

3

Kootaa mbée ngémë

¹ Don fí bëy Galasi, ðon ñakute af ee ! Daa safaaloh ron ðeeha ? Añcañ, ðon wonute níi lante ðee daayuu Yéésú-Kiristaa sun fí kurwaha ra !

² Tíilí sè' yee nay mi ron meelee bee ra kep : yi daa tah Ruuhi Koope cép sun fon ? Di ñeya ñeyu ron yee won Kootaa ra, mbée gémë gémú ron Uni Neba ra ?

³ Don ñakuu af ñagi man ðaa dífí ? Don mínúu dala' doolii Ruuhi Koope dífí, won ti doolii ron nay tahe mit sèk ?

⁴ Kon iña ñeyu ðon ða bééɓ ay míllée holon ðaaha a ? Baa mínéh hena' holon ðaaha !

⁵ Bee Koope onte ron Ruuhi, dī pañke i kimtaan leelii ron ra, dī paga' ri bití ðon ñeyuu

yee won Kootaa ra mbée gémë gémú don Uni Neba keluu ron ra ?

⁶ Héli nuf yee bíníyú sun fi Abraham bee ra : « *Abraham gémpe Koope, te ngémí baa daa tah Koope haba'te ri bëyí júbpé.* »✧

⁷ Kon yúhí bitih, séttí kah-kah yi Abraham daa bëewë gémú rë.

⁸ Nagajek, maañcee bíníyú Téerëe biti ngémí heetti kayya ay tah Koope haba' wa bëewí júbúté. Húmú bíníyú Téerëe biti Koope wonte Abraham uni nebi beh : « *Afu ay tah may barkel heetta feey fa béeb.* »✧

⁹ Kon bëewë gémú rë, Koope ay waa barkel a Abraham fa gém teem díi na ra.

¹⁰ Bëewë yaakaaru biti nék ñee yee won Kootaa ra daa nay tahe wa habuu bëewí júbúté rë, bëewí yaaha alkuute, ndah bíníyúté Téerëe bitih : « *Bëyí fi dékëey paŋ iña bíníyú téerü Kootaa béeb rë, Koope alaka ri.* »✧

¹¹ Lante biti Kootaa taheh ow habuu bëyí júbpé illí Koope, ndah bíníyúté bitih : « *Bëyí fi yéŋké biti ngém daa tah dí habuu bëyí júbpé, bëyí baa ay pes.* »*

¹² Kootaa nék laraay sun ngém. Bíníyú Téerëe biti kay : « *Bëyí fi ñee túuyë' yí Kootaa, Kootaa ay on bëyí baa pes.* »✧

✧ **3:6 3.6** Saame Dalaana 15.6 ✧ **3:8 3.8** Saame Dalaana 12.3

✧ **3:10 3.10** Saame Nérsí Kootaa 27.26 * **3:11 3.11** *Bëyí fi yéŋké biti ngém daa tah dí habuu bëyí júbpé, bëyí baa ay pes* : Lahte bëewí habuu ri deŋ : *Bëe' júb illí sé' rë, ay pesee ngém.* Saame Habakuk 2.4. ✧ **3:12 3.12** Saame Tali Léwí 18.5

¹³ Kon yen ay alkoh koon bee ñeyuy yen Kootaa ton ra, ndaa Yéesú-Kiristaa tosse yen bee keruu ri kurwaha alkohte tígí yen ra, ndah bíníyúté Téerée bitih : « *Bëyí fí yéŋké bití na hawu ri húl rē keru sun kilik, bëyí baa alkohte.* »✧

¹⁴ Daaha, Koope barkelte Abraham, ñéyídté rí Yéesú-Kiristaa na kadte heetti kayya, nda gémé gémú yen da tah yen liil Ruuha gapa' Koope ra.

Kootaa a yee gapa' Koope ra

¹⁵ Koy-yaayyi yeh, yee nay mii ron wone bee ra mi bëya' ri pesa homuu yen bee ra : ow pok won raa, ow mínéh nís mbée baat yin di mín dīi hen bëeb yee pok dī ra.

¹⁶ Koope nék gap Abraham a bëe' non tali ra. Biti Koope gappe Abraham a bëewë nonu tali ra neh daa bíníyú Téerée, man biti dī wona' Abraham a ow caak nen. Bíníyú biti tee : « *Abraham a bëe' non tali ra* »✧, daa ri biti bëe' dī yínè, te daa ri Kiristaa.

¹⁷ Mi faha' woni yii beh : Koope húmú pok yin, gapa'te bití ay rii paŋ. Kootaa ac kíil tíméer iniil a kíil sabay éeyë (430) filoon fi baaha ra mínéh nís yee pok Koope ra níi húlíd yee gapa' ri ra.

¹⁸ Hena bití yee nay onee Koope ra, Kootaa nay tahe dī liilu raa, kon deef yee gapa' Koope ra neh daa tah. Koope ñeya' yee gapa' ri ra kay, teebpe Abraham naa'-keñ.

¹⁹ Njiriñ mi Kootaa yi kon ? Di baatu baato, teebi bëewë iña kaa' Koope ra níi yiin ac sédí Abraham ra, dī fa non yee gapuu ra. I malaaka

✧ **3:13 3.13** Saame Nérsí Kootaa 21.23 ✧ **3:16 3.16** Saame Dalaana 12.7

daa teeɓuu Kootaa ñéyrúté rí ow na, ɓée' na léhín.

²⁰ Tígí lahte léhínèh, deef ow a afi neh daa na. Ndaa na húmú gap Koope Abraham ra ɗi saamay léhínèh, ɗi fi Koope a afi húmú nè kut !

Yee tah Kootaa koloh ra

²¹ Di filiɓ fi baaha ɓéeɓ nék, baa daa ri biti Kootaa haa' a yee gapa' Koope ra aa yih ? Mi yaakaaray ri ! Lah kootii cépírú mín on ɓéewè pes faraaah koon, tígí daaha ɗi ay tah ow mín júb illí Koope.

²² Ndaa yee bíníyú Téerèe rè daa ri biti bakaaf nootte ɓëy èldúnè ɓéeɓ, nda ɓéewè gémú rè liil yee gapa' Koope ra di yee gémúu wè Yéésú-Kiristaa na ra.

²³ Merees, na lahay waali na won gém Kiristaa na ra, Kootaa húmú hampe yen ñaam níi bee teeɓa' yen Koope waali ngémè rè.

²⁴ Kootaa nék daa na húmú tík yen waal níi bee aya' Kiristaa ra, nda yen gém ɗii na ndín, Koope haba' yen ɓéewí júbúuté.

²⁵ Bee laha' waali na won gém Yéésú-Kiristaa bee ra leegi, Kootaa wocce tígí yen waal.

²⁶ Leegi ngémí ɗon Yéésú-Kiristaa na tahte ɗon ɓéeɓ henute koyyi Koope.

²⁷ Don fa bêtsú ɓéeɓ Yéésú-Kiristaa na ra, ɗon henute yínè a ɗi, ɗon madute a ɗi.

²⁸ Kon leegi, lahay yèwúɗ a heet kay, lahay ñaam a ɓëyí daa laha' afi, lahay yaal a ɓeleɓ, ɗon ɓéeɓ henute yínè di yee nonuu ron Yéésú-Kiristaa na ra.

29 Don nonu Yéésú-Kiristaa na raa kay, deef don séttí Abraham, te don ay liil yee gapa' Koope ra.

4

1 Mi won don tee : kúkëyí laha' lam, bani ñaam yínë. Wuti daa ri lahaa lama bééß rëe,

2 dī ay ñee woni bëewë kúrú rí rë a yee alal mi tikúté ya' yi wa ra nīi wahtaa ham boffa biti dī ay waa naa liile ra lah.

3 Yen nék yen húmú kúkëy ti daa nen, yen húmú ñaammi doole ya ëldúnë.

4 Laha' wahtaa ra nék, Koope wolte Koohi, ñeya'te ri beleß na dī límúté, Kootaa hampe ri,

5 nda ri sëmlë' bëewë Kootaa ham wa ra, yen bal yen mín hen koyyi Koope.

6 Yee teeßa' biti don koyyi ra daa ri biti Koope wolte Ruuhi Koohi haalte keeññi yen, te Ruuha béyídté uni sun won tih : « Baap* ! »

7 Don topuu hen ñaam baaha, don tasu koyyi ! Hém don koyyi leegi raa kay, Koope ay ron on yee yefid dī bëyí hente koy dīi na ra.

Yee títídf Pool bëy Galasi na ra

8 Débëenë, don húmú yíih Koope, don húmú i ñaammi iñi yénké biti Koope neh.

9 Bee yúhúu ron Koope bee ra nék, mbée bee yúhë' ron Koope bee ra book, don mínúu nimil doole ya ëldúnë fí bee lahuy doole, lahuy njiriñ ra díh ? Don fahuu nimil don hen ñaammi wa a ?

* 4:6 4.6 Bíníyú : *Abbaa, Baap*. Abbaa : Daa ri : Baap di wonadi yëwúdcfë.

¹⁰ Don ðekute affon biti lahte bisi daa lukki lah solo, céyín fí lukki lah solo a kíilí lukki lah solo !

¹¹ So' mi títté don na : moga mok mi don na ra moos ay teye ðaaha a ?

¹² Koy-yaayyi yeh, mi ðañ don biti don man a so', ti di feheya' mi níi mi mante a don nen. Mi yúhté biti don mësúy sée pañ yin misik.

¹³ Don nérsúuté yee tah mi waare ron Uni Neba débëenë rë ë ? Jérë húmú jér mí mi tasse don na ra, daa tah mi waare ron Uni Neba !

¹⁴ Faan so' húmú nebay ron ot níi, ndaa tahay don kaa' so', tahay don sébítèh sè'. Don lukuu soo ham na sah kay ti malaakii Koope nen, mbée ti Yéésú-Kiristaa nen !

¹⁵ Keeññon húmú sos soso bín fë níi ! Kon yi daa kat don leegi ? So' mi mín don seedeyid biti don mín lukut íllën don yed' so' wa bín fë koon, don pañ ði.

¹⁶ Tígë homuu yen bee ra kep, wona na won mi ron kaah ra tah mi hen kaa'ohi ron a ?

¹⁷ Lahte ðëewí fí yúhté biti ñéerë'í a don kut daa affi wa ndaa nuffi wa laday. Wa fahuu biti don taka' a so', don ñéerë' a wa.

¹⁸ Ñéerë' a ow wunte lool naam, ndaa ðeefa yaha nufi wunte te dékë dékë. Bi yen nék banay teem biti rek mi hom leeloon.

¹⁹ Tunji yeh, tígë homa' mi bee ra kep, mi yénké misik ti ðelii lowa daa ham nen. Te may yégé misigi baa níi lan so' biti don mannuute a Kiristaa nen.

²⁰ So' dé' mi mín dí koon, mi hen leeloon sorooh mi lof di nay mii wonee a ron, ndah yee homuu ron ra kúnté af so'.

Agaar a Saara

²¹ Síkíríi sē', don fa fahuu Kootaa ham ron ra !
Don keluuy yee won kootii bee ra a ?

²² Bíníyúté bití Abraham húmú laha' koy ana :
koy ki yínēe bi ɓani ñaami hínú Agaar, yínēe bi
ɓani belee ke ri hínú Saara te ñaam neh ra.✧

²³ Bee laha' ri a ñaama ra límúu ti di na límúu
koy bééɓ nen, ndaa bee laha' ri a belaa ñaam
neh ra, Koope daa húmú gap ri ri.

²⁴ Yee bíníyú baa ra, wa iñi ana yi mēllúu
mēllēe : beleɓɓi ana ya wa iñi ana yi poku poku.
Yínēe daa ri bee pok Koope a Mēyíis sun fi danj
Sinayii† ra. Agaar nék mēllúu a ri. Tunjka límúu
yee poku baa ra bééɓ i ñaam.

²⁵ Maanam Agaar daa danj ke Sinayii baa
di Arabi. Di mēllúu ɓal a Yerusaleem fee woteh
ñaam ra, a koy ki Yerusaleem bééɓ.

²⁶ Ndaa Yerusaleem fa sun-Koo ñaam neh ra,
daa yaafi yen.

²⁷ Nagajek, bíníyúté bitih :

« *Keeñu sosa*

do fi belaa húmú lahay koy ra !

Déegísé

do fa yéeh misiga hom lah koy ra,

do fa yaalu hel ro ra,

fay luk belaa yaala yef ri ra koy. »✧

²⁸ Don nék koy-yaayyi yeh, don nonu koyya
límúu yee gapa' Koope ra, ti Isaak nen.

✧ **4:22 4.22** Saame Dalaana 16.1-16 ; 21.1-7 † **4:24 4.24** Sinayii
: Daa ri danja húmú lap Mēyíis na yef dī Koope túuyè' yí sabboo
ya ra. Di na wonuu Horep ɓal. ✧ **4:27 4.27** Saame Isayii 54.1

²⁹ Koy ka húmú límú filoon ti di na límúu koy bééβ nen ra, húmú mokla' bee límúu Ruuhi Koope ra mokloo, te yii baa laha' dāaha woteh.

³⁰ Yi daa bíníyú Téerēe nék ? Bíníyú yii beh : « *Líké ñaami bee a koohi. Koy ka ii bok lam a koy ka lím belaa ñaam neh ra.* »☆

³¹ Koy-yaayyi yeh, kon yen koyyi belii ñaama a ? Ēe-ēe' ! Yen kay, yen yi belaa ñaam neh ra.

5

Kiristaa daa múcēl yen ñaam ka

¹ Koy-yaayyi yeh, Kiristaa múcēlté yen, nda yen laha' affi yen. Kon hēbí híin, dōn banti nimil dōn hen ñaam.

² Síkíríi sē' so' mi Pool, mi won dōn : dōn ham bití dōn ay lecee lecoo nda Koope haba' ron bēewí júbúté rēe, Kiristaa ii ron lahiđ njiriñ dala.

³ Mee rií wonaat ra ee : bēyí fí ham bití ay lecee lecoo, wađti ñeya iña won Kootaa bééβ dē.

⁴ Bēyí fí faha' bití Koope haba' ri bēyí júbpé ndah ñeya na ñee ri yee won Kootaa ra, bēyí baa a Kiristaa takuute ; dī nonlileh mali Koope.

⁵ Yen nék, yen tíkú yaakaari yen Koope na, nda ri haba' yen bēewí júbúté ndah gémē gémú yen dīi na ra ; yen sehu yii bah, ñéerē' a doolii Ruuh-Pesē.

⁶ Ow lecoh lecaay bééβ, lahray bēyí non Yéesú-Kiristaa na njiriñ. Yee lah solo ra daa ri bití yen lah ngém, ngémē ñee faha'a nay yen fahee moroommi yen dā, dūhíđ njiriñ.

☆ 4:30 4.30 Saame Dalaana 21.10

⁷ Dee daluu don wun da moos, daa kon nuffon nii don kaa'uute kelohi kaaf ka ?

⁸ Nufa beku ron ra kolaay Koope fa deek don da !

⁹ Baha won tih oroh : « Lëwíirë yutuud fuurilte mún më ! »

¹⁰ Ndaa Yíkëe tahte nii mi lekohte ron, mi lahte yaakaari biti yen ii múuyë'. Bëe' jahasa' affon ra nék, bëe' mín díi hen da béeb Koope ay rii daan.

¹¹ Koy-yaayyi yeh, so' mi bee mi lísëe waare bëewë biti lecoh lahte solo koon, tin bëewë ay soo lissí mokil dee a ? Yaha daaha koon, deef ow ii soo neeba' di yee na waare mi biti Kiristaa húlté sun fi kurwaha ra !

¹² Te bëewë në múuydú don da baatuun lecoh wa saañ fíi níi wa laay yin kay, wa hénlih yaal.

¹³ Don fi koy-yaayyi yeh, Koope deek don biti don laha' affon, don banti henil ñaam. Ndaa biti don laha' affon wonay biti don ay pesee yee neba' ron don fa ow kut da. Don kay, lah fëhëntíi hanndal kon, don habranta',

¹⁴ ndah uni bee kut daa ëmbë Kootaa béeb : « *Di fahuu ron affon, lah fëhú moroommon daaha.* »[☆]

¹⁵ Hena biti don pesuun ti i raß nen, don dobantee, don ñamantee hanndal kon raa nék, don henuy wun don ay millée sanjuyanta' hanndal kon.

Pesada faha' Ruuh-Peseñ ra

¹⁶ So' mi won don tee : Pésíi ti di faha' ri Ruuh-Peseñ nen. Hen daa raa, don ii pesa' yee neba' ron don fa ow kut da.

¹⁷ Bëyí nē pesa' yii neba' ri dī fa ow kut dā, yee faha' ri ra hom haa'a haa'oo a yee faha' Ruuh-Pesen ra, te yee faha' Ruuh-Pesen ra hom haa'a haa'oo a yee faha' dī fi bëyí baa ra : wa na ñéeréeh dalaa, wa hom haa'uu haa'oo, kaa' ron pañ yee fahuu ron pañ dā.

¹⁸ Don ñeyun yee faha' Ruuha raa bal, deef Kootaa habilay ron.

¹⁹ Bëewë béeb yúhuté biti bëyí nē pesa' yii neba' ri dī fa ow kut dā, pesa' deh : pañ yii tappe njaaliyoh béeb a yii bosì manna dāh, pesa' yin bos,

²⁰ yúulëh ala a naahaan, kaa' ow, íñë', eeñja' ow a neeb misik. Di fahira' afi kep yin wun, dī pesa' bek ow nuf a bísë' ow,

²¹ bos-íl, mani, lukusid' a iñi kayyi man dāh. Mee ron won dā ee ti di húmú wona' mi ri : bëewë nē pesuu dāaha ra ii lah wod' Nguur ki Koope.

²² Bëyí nē pesa' yii faha' Ruuh-Pesen nék, Ruuha paga' iñyee dīi na : faha' ow, sos-keen, jaamma, múñ, naa'-keen, baah, dī mit lekoh,

²³ dī sos, dī ham afi. Iñi wunni man dāh lahay kootii hampe wa !

²⁴ Bëyí nonte Yéesú-Kiristaa na béeb yerisse pesa' yii neba' ri dī fa ow kut dā, man biti faha'i pesi neba húmú homa' ri ra, daayute sun fi kurwaha nen.

²⁵ Ruuha onte yen pes has, kon yen pesa' ti di faha' ri Ruuha nen.

²⁶ Yen banun gaan-gaanloh, yen banun haa'anta', yen banun eeñjanta'.

6

Yee faha' Kiristaa ra

¹ Koy-yaayyi yeh, don fa ñeyu yee neba' Ruuh-Peseñ ra, don ðeef ow di koy-yaayya filiḅ ngémë tooñe raa, tiki ri waal don wona' a ri ndanka. Pëgi nii nek don banti ñee yee pañ di baa ra bal.

² Lah hëbirëntii filiḅ ennon. Don ay ñeyee yee faha' Kiristaa ra ðaaha.

³ Bee ow haba'te afi ow gaan ðeefa di tikkiyay yin ra, di nofa'te afi !

⁴ Ow fi ow bëëḅ olsaa di na pesa' ri ; di ot biti ri pañke yii wunte raa, di yúhíd di afi, te ri ban dii olsa' yii pañ ow kay,

⁵ ndah ow fi ow bëëḅ wadti enaa sayi.

⁶ Bëe' na yoon unni Koope ra, woraa yii wuni laha' ri a bëe' në yëedíd di rë.

⁷ Ngënë nëfii affon : Koo tahay biti ow yap di. Yii soh ow ay lece ri. ⁸ Di soha pesa' yee neba' ri di fa ow kut ða raa, di ay lece kúl kë. Ndaa ri soha pañ yee neba' Ruuh-Peseñ ra raa, di ay lece pesa na dúméh rë.

⁹ Yen banuy tídëh pañ yin wun ! Yen yedḑuuy nii wahtaa lah raa, yen ay lec.

¹⁰ Kon wahtii mínúun di yen rek, yen pagid bëewë bëëḅ yin wun, nii luka' koy-yaayyi yen filiḅ ngémë.

Pool dama' kurwahi Yéesú

¹¹ Don olute ðee gúusë' bínëe rë maan ? Daa mi na anti hom bini a ya' so' ðeh.

¹² Bëewë në fahuu ñon yeñ lecoh ra, wa saamu tii ñon pesi beh. Wa kaa'uu biti kut kurwahi Yéésú-Kiristaa tah wa moklu.

¹³ Wa fa na lecuu yaa ra na lukki ñéyíh yee won Kootaa ra sah faf ; wa fahuu biti rek ñon lecu ndín, wa lah yii damuun wa biti daa wa túuyú ron tíinndë'í baa faannon.

¹⁴ So' nék, may mínée dama' kurwahi Yéésú-Kiristaa Yíkëe. Daa ri tah ëldúnë húlté soo na, so' bal mi húlté ëldúnë në.

¹⁵ Ow lecoh lecaay bééß, lahay solo. Yee lah solo ra daa ri biti bëe' lofiso, hen mbínéef has.

¹⁶ Bëewë na tíluu kotti lofiso, baa ra bééß, mi won wa tee : Koope ona wa jaammii, teef wa naa'-keeñ, boolla' goomali bëewí* bééß në.

¹⁷ Dala'te woteh, ow ñanay soo mokil, ndah faan so' líffé muuh yi gaañña gaañu mi ndah Yéésú rë.

¹⁸ Koy-yaayyi yeh, Yéésú-Kiristaa Yíkíi yen líhë rën mal ! Démíin !

* **6:16 6.16** goomali bëewí : Di gerek, bíníyú ñeh : *Israyel fi Koope.*

Séréel Ndút: Unni Koope

Ndut: Séréel Ndút: Unni Koope (New Testament+)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndut)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source
files dated 16 May 2025

a3a1238b-9393-5875-a4c5-1d3f38537bfe